

Додержання прав і свобод людини та громадянина, як основний критерій модернізації правової системи України

Сенькін О.О., слухач 3-В курсу ННІЗН НАВС

Здійснення ефективної правової політики на сучасному етапі розвитку українського суспільства є однією з визначальних умов його подальшого демократичного реформування, зміцнення в країні інститутів правової держави, конкурентоспроможної ринкової економіки, забезпечення реалізації прав і свобод людини та громадянина [1, с. 6].

Правова політика є особливим видом політики, що ґрунтується і виникає в сфері права, при цьому об'єктивно потребує впорядкування з боку публічної влади. Вона є самостійним політико-правовим феноменом, особливим видом політики держави, формою реалізації політичного курсу держави з власною складною внутрішньою структурою.

Основним критерієм ефективності модернізації правової системи України є гарантованість прав і свобод людини та громадянина. Г2, с. 171.

Так, Президентом України 15 жовтня 2014 року було підписано Указ «Про розроблення національної стратегії у сфері прав людини» Г31. Із залученням представників органів державної влади та органів місцевого самоврядування, інститутів громадянського суспільства, провідних вітчизняних учених і міжнародних експертів та з урахуванням міжнародного досвіду проекту Національної стратегії у сфері прав людини.

Таким чином до української правової системи успішно імплементовано низку міжнародно-правових інститутів, що перевірені часом і світовою практикою, довели свою ефективність і цінність Г1, с. 111. Однак, аналізуючи таку ситуацію, слід зазначити, що у філософії є методологічний принцип «бритва Оккама», сутність якого полягає в тому, що не слід множити сутності без нагальної необхідності, тобто не варто приймати закони тільки заради їх кількості та загальної звітності, чим інколи намагаються підмінити якість та активність.

З приводу цього доцільно погодитись з Р. Стефанчуком, який зазначає, що в сучасних умовах ми маємо ставитись більш відповідально до питання якості та стабільності законодавства в Україні. Настав час зрозуміти, що кількість законів не завжди переростає у якість [4].

Таким чином правова реформа, що проводилася в Україні протягом тривалого часу, нині поки що не досягла визначених цілей. Навпаки рівень загрози національній безпеці досяг безпрецедентної за своїми масштабами криміналізації суспільних відносин. Особливе занепокоєння викликають випадки порушення прав і свобод людини судовими та правоохоронними органами.

Так, згідно з численними соціологічними даними вітчизняних та зарубіжних експертів, останні чотири роки суди займають перші позиції за рівнем суспільної недовіри та корумпованості. За останні роки Україна стала одним з лідерів у Європейському суді з прав людини за кількістю програних справ проти України [5, с. 17].

Подібний стан справ має місце і в правоохоронних органах зокрема в органах внутрішніх справ про факти порушення прав і свобод людини свідчать дані представників Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, які спільно з громадськими моніторами, постійно виявляють численні порушення у зазначеній сфері а саме:

- не виконання в повній мірі заходів, спрямованих на попередження жорстокого поводження із затриманими;
- формальний підхід до обліку доставлених, відвідувачів та запрошених до органів внутрішніх справ;
- недостатній рівень знань особовим складом органів внутрішніх справ вимог спільних наказів Міністерства охорони здоров'я України та Міністерства внутрішніх справ України щодо порядку надання відповідної допомоги ВІЛ-інфікованим людям, які приймають антиретровірусну терапію, і наркозалежним, які є учасниками програми підтримуючої терапії та ін.Г61.

Таким чином, у сучасних умовах ефективне забезпечення прав і свобод людини у правоохоронній діяльності органів внутрішніх справ вимагає концептуально нових підходів, що обумовлюють докорінні зміни організаційно-правових засад функціонування органів внутрішніх справ, зокрема, гуманізацію діяльності міліції та підвищення її авторитету, побудову відносин між міліцією і народом на засадах партнерства, удосконалення форм, методів та засобів

Отже, підсумовуючи вищевикладене є достатньо підстав дійти висновку, що правова реформа, яка проводилася в Україні протягом тривалого часу, нині поки що не досягла визначених цілей. У правовому розвитку України на сьогодні визріла нагальна потреба у формуванні та здійсненні ефективної правової політики. Для цього склалися усі необхідні передумови і об'єктивного, і суб'єктивного характеру, і внутрішні, і зовнішні.

Список використаних джерел:

1. Руднева О. М., Ярмиш О.Н. Правова політика України: стан, проблеми концептуалізації та підвищення ефективності / О.М. Руднева, О.Н. Ярмиш // Правова політика України: концептуальні засади та механізми формування : зб. матеріалів наук.-практ. конф. (Київ, 5 груд. 2012 р.) / за ред. О. М. Рудневої, д. ю. н., проф. - К. : НІСД, 2013. - С. 6-26
2. Мороз О. М. Місце і роль громадських об'єднань у політичній системі сучасної демократичної держави / О.М. Мороз // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. - Юриспруденція., 2014. - Вип. № 9 (1) С. 50 - 52.
3. [Про розроблення Національної стратегії у сфері прав людини](#) Президент України; Указ від 15.10.2014 № 811/2014.
4. Стефанчук Р. Чи існує в Україні правова політика / Р. Стефанчук // [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://blogs.korrespondent.net/blog/events/3472531/>
5. Бусол О. Люстрація суддів в Україні: проблеми та підходи / О. Бусол // Громадська думка про право творення: додаток до журналу «Україна: події, факти, коментарі» Інформаційно-аналітичний бюлетень на базі оперативних матеріалів. - К., 2014. - Вип. № 4 (62) С. 17 -23.
6. Громадський форум Хмельниччини у Хмельницькому відділі міліції порушують права людини [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://pravo-hm.org.ua/u-hmilnytskomu-viddili-militsiji-porushuyut-prava-lyudyny/>